

FI lausuntopyyntö VV

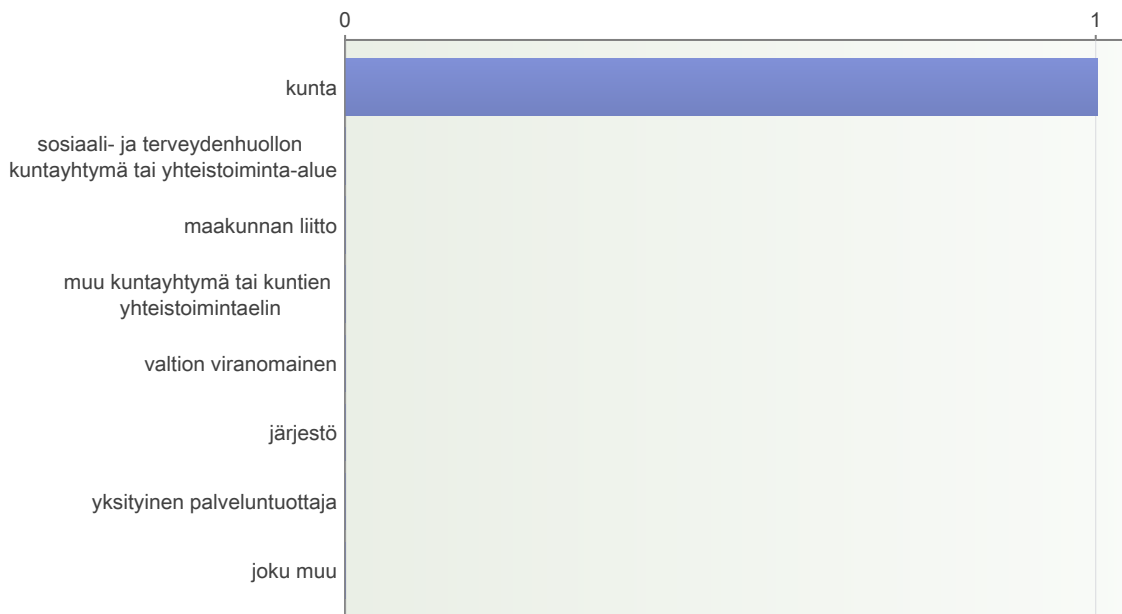
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Reisjärven kunta	Raija Potila, kunnanjohtaja	0403008200, raija.potila@reisjarvi.fi	13.3.2017	Kunnanhallitus

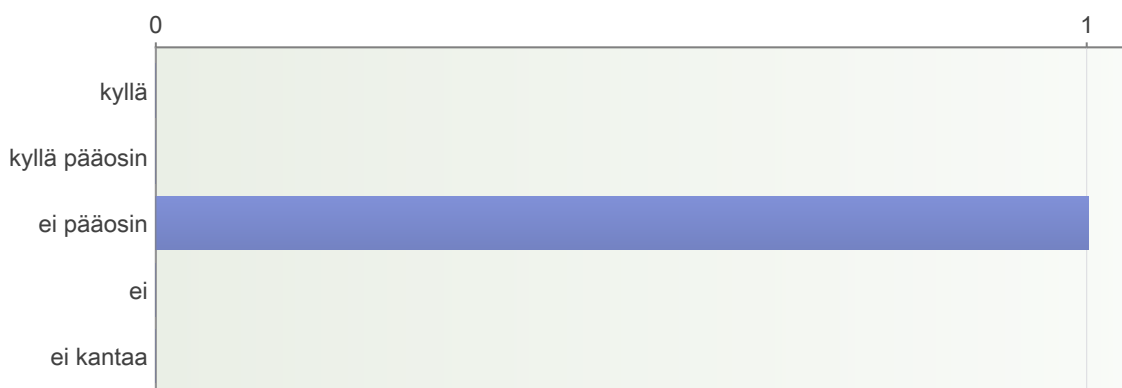
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ongelmana ovat olleet palvelujen laadun ja saatavuuden erot eri alueilla, johtuen osittain kuntien taloudellisen kantokyvyn heikkenemisestä. Työterveyshuollon eriyttäminen muusta sote-palvelujen järjestämisestä on jopa kasvattanut eri väestöryhmien välisiä terveys- ja hyvinvointieroja. Valinnanvapauslainsäädännöllä tavoitellaan palvelujen laatua, palvelutuotannon tehokkuutta ja kustannusvaikuttavuutta kilpailun kautta. Vaarana on, että valinnanvapausmahdollisuudesta huolimatta palvelutarjonta jää suppeaksi syrjäseuduilla ja pienillä paikkakunnilla. Lisäksi valinnanvapausmallin hyödyt voivat jäädä heikommassa asemassa olevilta väestöryhmiltä saavuttamatta, mm. siksi, että Kelan matkakorvaukset maksetaan vain lähimpään palvelukeskukseen. Valinnanvapauslainsäädäntö ei tue riittävästi ennaltaehkäisevää työtä sosiaali- ja terveydenhuollossa, jolla eri väestöryhmien välisiä terveys- ja hyvinvointieroja voidaan myös kaventa

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edistää, jos usein tarvittavia sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja on tarjolla omalla paikkakunnalla riittävästi. Edistää sellaisten henkilöiden vaikutusmahdollisuuksia, joilla on kyky ja tahto hakea palvelut laajemmalta alueelta. Lakiluonnoksesta jää epäselväksi, mitkä palvelut ovat valinnanvapauden piirissä ja mitkä liikelaitoksissa.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

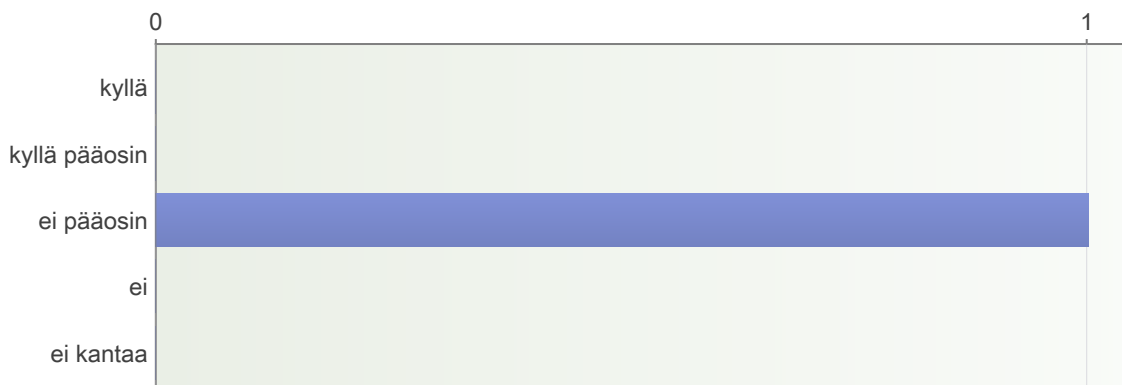
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edistää uudella tavalla Suomessa. Valinnanvapauden mahdollisuudet toteutuvat kohtuullisesti kaikille väestöryhmille, jos markkinat toimivat ja asiakasmaksut ovat kohtuulliset. Edellyttää asiakkaalta kykyä arvioida omaa tilannettaan, palvelutarvettaan, verrata sitä palvelutarjontaan ja hakeutua sopivaan palvelumuotoon.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

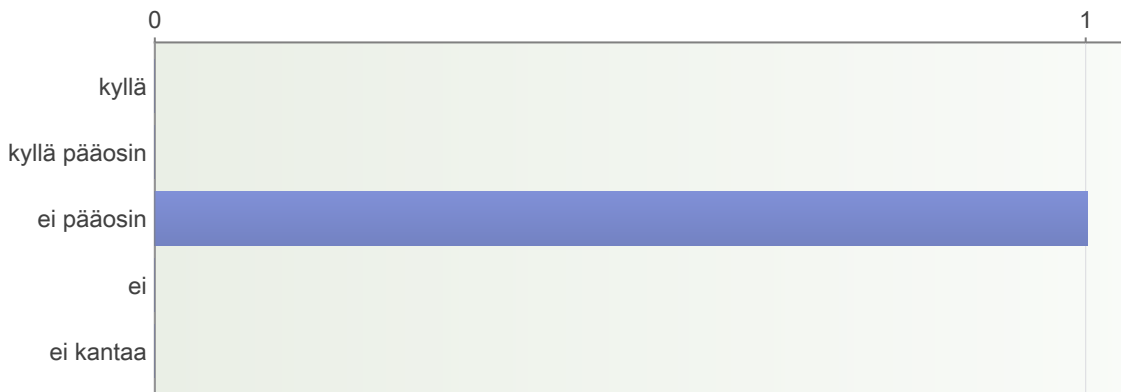
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, jos sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen toimintatavat uudistuvat niin, että saavutetaan riittävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen integraatio, hoitoketjujen sujuvuus ja ihmisten yksilölliset palvelutarpeet otetaan huomioon. Valinnanvapauslainsäädäntö-luonnoksesta se ei tule esille. Yhteen sovitettujen palvelujen koordinaatiovastuu ja riski väliinpuotoajista kasvaa juuri laaja-alaisesti sote-palvelujen tarpeessa olevan kansalaisen kohdalla, koska tuottajavastuu jakautuu monelle eri toimijalle, kuten sote-keskusten, maakunnan liikelaitoksen tai yksityisten palvelutuottajien vastuulle.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Harvaan asutun maaseudun ja pitkien etäisyyksien kuntien palvelutarpeet on turvattava. Pelkona on, että kustannukset saavutetaan vain palvelupisteiden sulkemisella, jolloin palvelut etäännyvät asiakkaista.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Demokratian toteutumista voisi ohjata lainsäädännöllä tarkemmin, jotta maakuntien vastuu ja resurssit sen toteutumisesta olisivat tasavertaiset jokaisessa maakunnassa ja koko maakunnan alueella (keskusalueiden ulkopuolella).

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

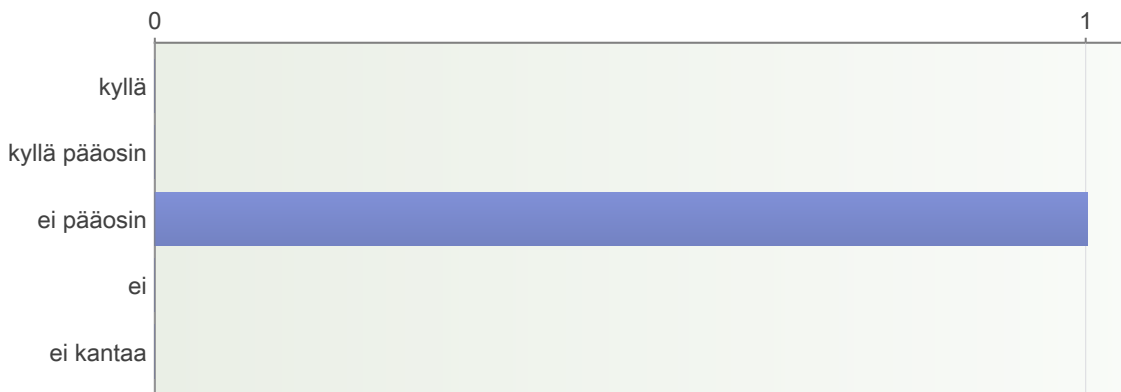
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa on otettava nopeasti käyttöön uusia palvelu innovaatioita. Asiakkaalle itselleen jää käytettäväksi ratkaisumahdollisuuksia, jotka ohjaavat palvelujen käyttöä ja tarjontaa pitemmällä aikavälillä.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuuista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

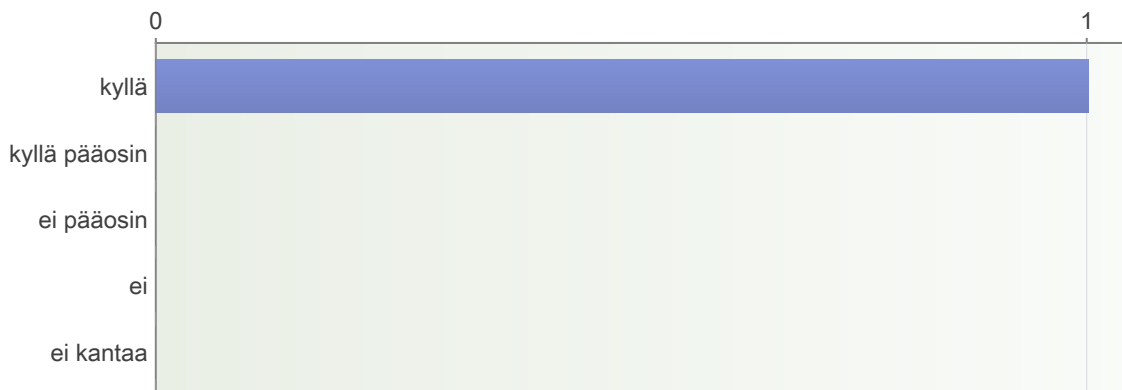
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Perustason palvelutaso on toteutettava riittävän laajasti ja yksiselitteisesti, jotta kansalainen saa jo perustason palvelujärjestelmän avulla pääosan tarvitsemistaan palveluista. Palvelujärjestelmän termistö, erilaiset maksusitoumusasiakirjat ja oma budjetti edellyttävät riittävää avustajaresurssien järjestämistä osalle asiakkaista, jotka eivät kykene tulkitsemaan nykyistä suoran valinnan palvelujen, liikelaitoksen palvelujen järjestelmää. Vaaratilanteita voi aiheuttaa epätietoisuus siitä, mihin kokonaisuuteen kuuluvat hoidon kiireellisyyteen liittyvät määrittelyt ja hoitovastuun epäselvyys liikelaitoksen ja päivystysyksiköiden kesken.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

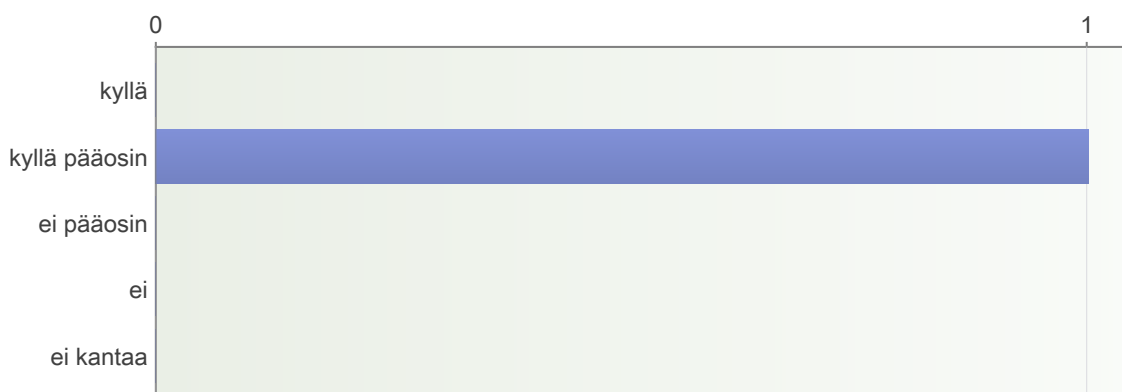

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

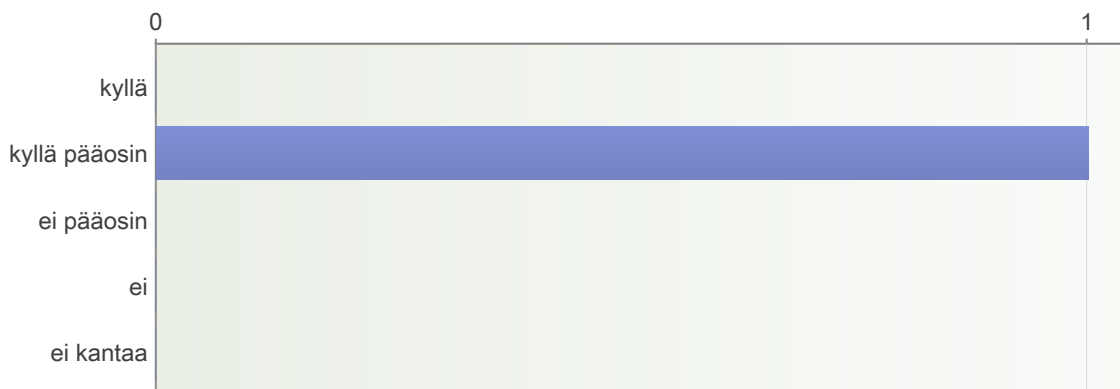
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, jos asiakas saa riittävästi tietoa tasapuolisesti niistä palvelujen tuottajista, jotka tarjoavat hänelle parhaiten soveltuvaa palvelua. Käytännössä riskinä on, että maksusetelijärjestelmän kattamista muodostuu sote-keskuksille niin suuret kustannukset, että ne jakavat seteleitä vain vähän ja tiukoilla kriteereillä.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

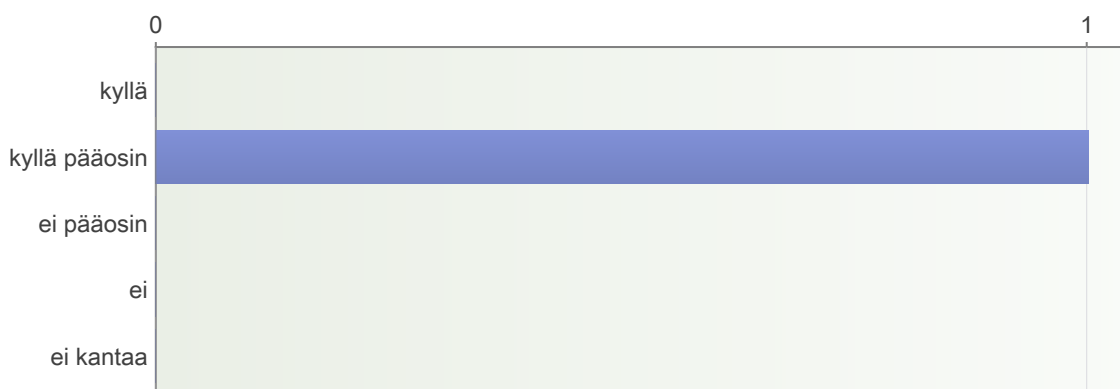
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kansalaisten perusoikeudet eivät toteudu, jos he eivät saa riittävästi informaatiota mahdollisuudestaan saada osa sote-keskusten tuottamisvastuulle kuuluvista palveluista maksusetelillä. Toimipisteen vaihtaminen onnistuu tämän lakiluonnoksen mukaan vain sähköisillä kanavilla tai kirjallisesti. Toimipisteen vaihtamisesta tulisi saada ilmoittaa myös suullisesti puhelimella.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellyttää resursseja asiakkaiden riittävään neuvontaan. Maakunnan näkökulmasta asiakkaan valinnanvapaus saattaa olla ongelmallista etenkin kaupunkiseuduilla, joissa on paljon valinnanmahdollisuuksia. Julkinen palvelujärjestelmä ei toimi riittävän kilpailukykyisesti palvelujen tuottajana.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan kannalta valinnanvapaus toimii hyvin. Useissa palveluissa ne ovat tarpeellinen lisä nykyiseen järjestelmään. Julkisoikeudellisen liikelaitoksen näkökulmasta ongelmaksi voi muodostua esim. kustannuksiltaan kalliin erikoissairaanhoidon päivystyksen järjestäminen ja terveydenhuoltolain edellyttämä riittävän osaamisresurssin ylläpitäminen, jos asiakassetelillä tuotettavien palvelujen osuus on suuri.

30. 10b. Turvaako asiakasetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Turvaa maakunnalle. Palvelustrategiat eri maakuntien välillä voivat vaihdella, jolloin sillä on vaikutusta palvelujen tuottajien ja palvelujen käyttäjien asemaan. Palvelujen tuottajien ja käyttäjien/asiakkaiden/ asema tulisi turvata yhdenvertaisena eri maakunnissa.

32. 10c. Ovatko asiakasetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

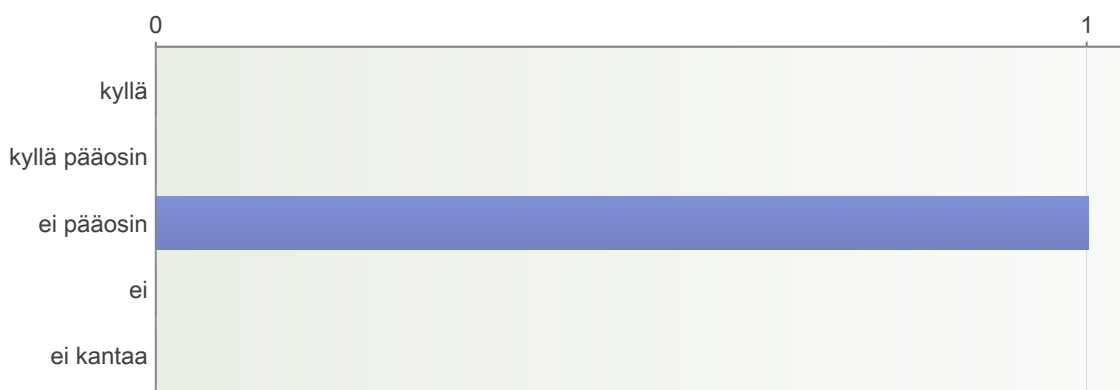
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalle on turvattava riittävät tiedot valintatilanteissa.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

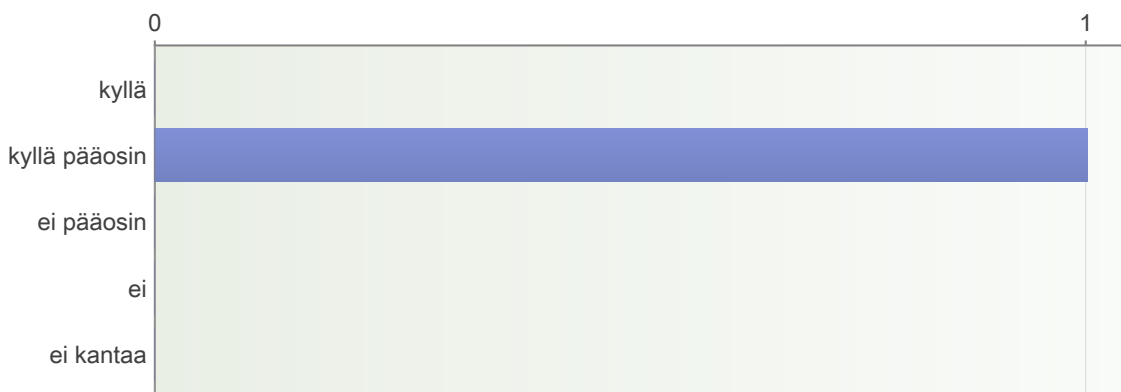
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädännön seurauksena syntyvä monimutkainen monituottajamalli edellyttää, että asiakkaille annetaan riittävästi tukea päätöksentekoa varten. Kuitenkin lakiluonnoksessa päätöksentekoa tukevalle henkilölle esitetään lukuisia pätevyys- ja riippumattomuusvaatimuksia, jotka todellisuudessa on vaikea toteuttaa. Objektivisen tukemisen toteuttaminen ei onnistu ilman korjausta lakiluonnokseen. Vapaaehtoistyönä toteutettu tuettu päätöksentekotyö on epärealistinen. Kyseessä on ammatillista osaamista edellyttävä tehtävä, josta muodostuu kustannuksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

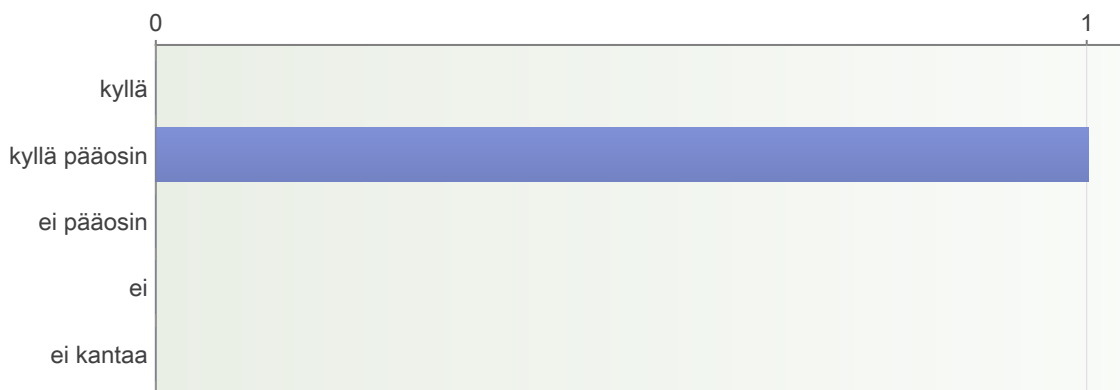
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen tuottajan kielivaatimuksiin on lainsäädännössä lisättävä lievennyksiä. Pääosa kunnista on täysin yksikielisiä. Ruotsin- ja Saamen kielen kielivaatimukset nykyisen lainsäädännön perusteella.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

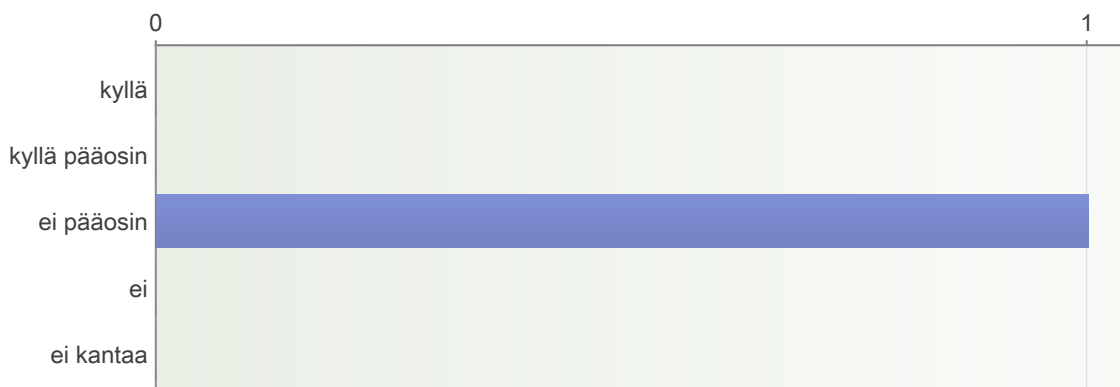
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lainsäädännössä on palvelujen tuottajille turvattava valtakunnallisesti yleiset, joustavat palvelujen tuottamisedot. Tiukat maakuntakohtaiset palveluehdot palvelujen tuottajille asettavat palvelujen tuottajat maakunnissa erilaiseen asemaan. Vain väärinkäyttöihin liittyvissä asioissa maakunnalle on turvattava pikaisen puuttumisen mahdollisuus.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

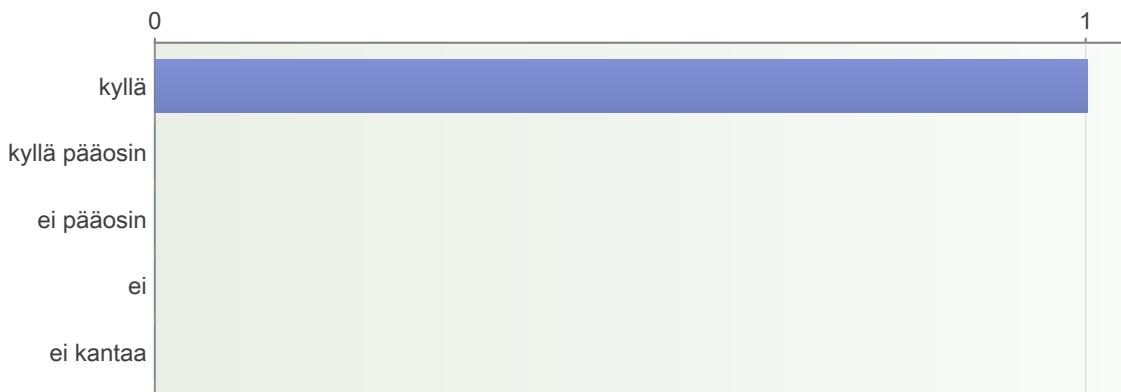
Vastaajien määrä: 1

- Palvelun tuottajille säädetyt veloitteet voivat luoda kynnyksen palveluntuottajaksi ilmoittautumiselle, varsinkin pienille tuottajille. Palvelujen tuottajien veloitteet karsivat yrityksiä ja nostavat pienten yritysten kynnyksiä markkinoille tuloon. Kysymys on erityisesti tietojärjestelmiin liittyvistä vaatimuksista ja raportointivelvoitteista.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

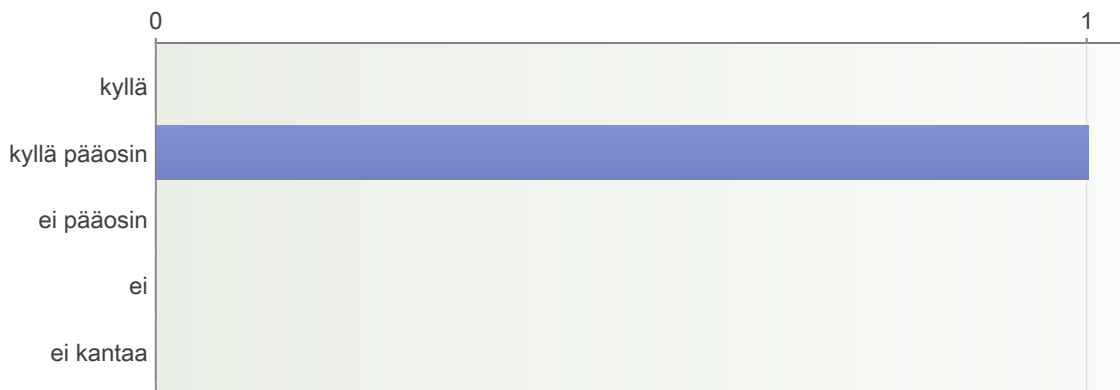

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

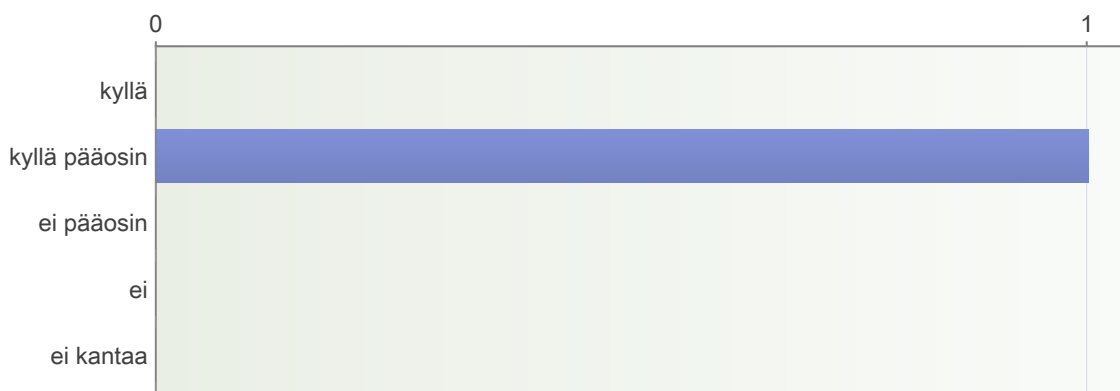
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntauudistuksen ja valinnanvapauden aikataulu tulevat olemaan suuri haaste sote-järjestäjien toiminnan toteuttajille.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

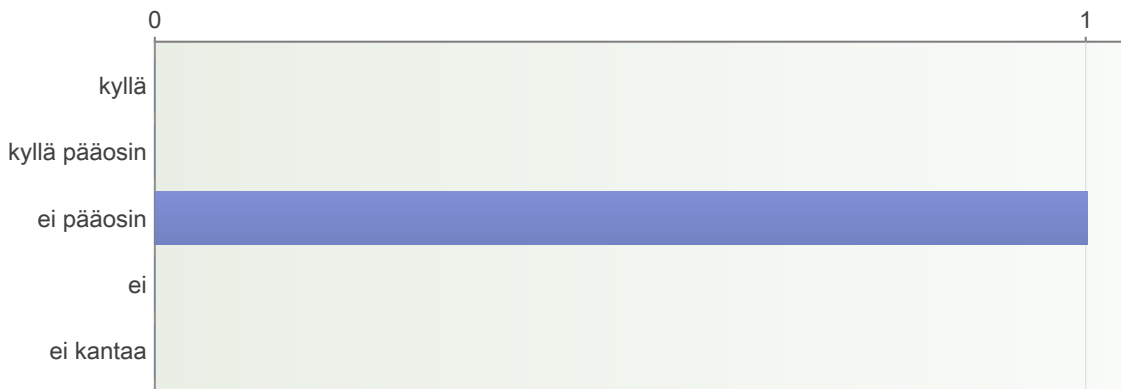
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien järjestämisvastuun haltuun otto on vaativa, monimuotoinen prosessi, ja edellyttää riittävästi resursseja tehtävän hoitamiseksi jo ennen vuotta 2019. Tässä on ollut puutteita.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

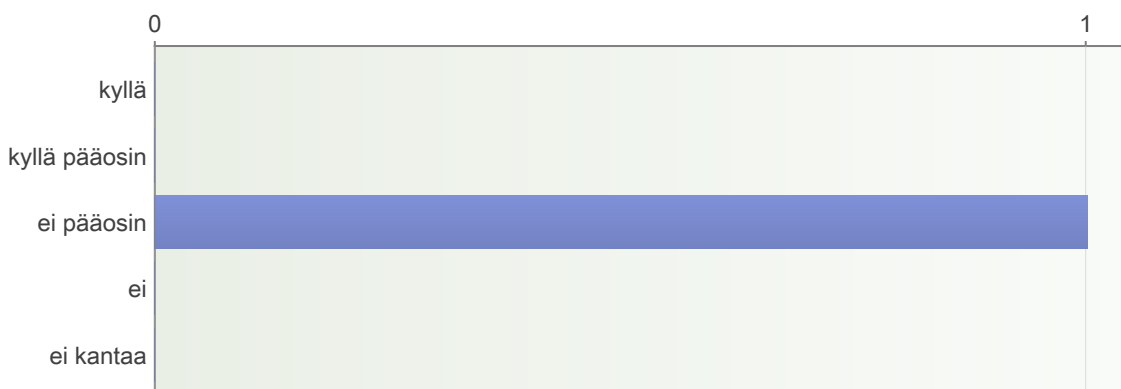
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaarana on, että valinnanvapauden edellyttämää markkinatilannetta ei synny maakunnissa kasvukeskusten ulkopuolelle, vaan ainoastaan kasvukeskuksiin. Riskinä on myös, että sote-palvelujen markkinat keskittyvät yrityskauppojen myötä. Tuottajille asetettavat vaatimukset karsivat erityisesti suoran valinnan palvelujen tuottajista pois pienet yritykset.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

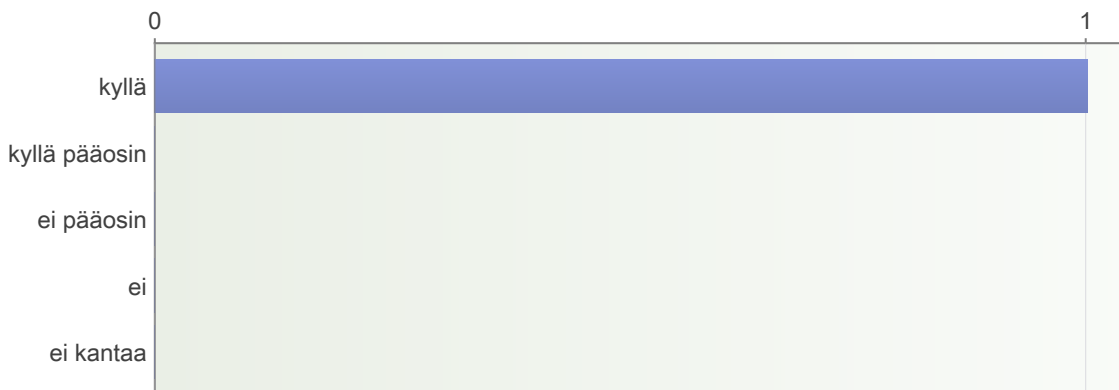
- Pienten toimijoiden velvoitteet (toimitiloihin tmv. liittyvät) on mitoitettava riittävän väljästi ja resursseihin nähden kohtuullisesti jo lainsäädännössä. 15§ suoran valinnan laajennetun perustason palvelujen tuottaminen edellyttää osaamista ja vahvaa resurssointia. Pienten toimijoiden on vaikea täyttää em. suoran valinnan palvelujen valikoiman vaatimusta huolimatta mahdollisuudesta täydentää palveluita maksuseleillä. Lakiesityksen luvun 7. mukaiset hyväksymiskriteerit ja luvun 8. mukaiset palvelutuottajien velvoitteet tulevat olemaan erittäin hankalia pienille toimijoille. Käytännössä markkinat valuvat kansallisille ja kansainvälisille toimijoille.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Ei vastauksia.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

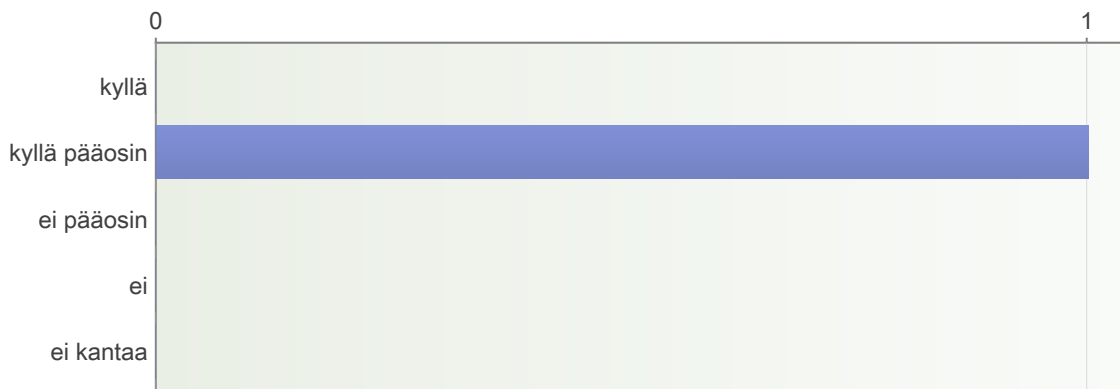
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon muuttuminen suoran valinnan palveluksi, parantaa palvelujen saatavuutta. Asiakkaalla on mahdollisuus valita palvelu laajasta joukosta toimijoita, joka mahdollistaa asiakkaalle nopean hoitoon pääsyn.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yleisperustelujen mukaan tällaista mallia ei ole toteutettu vielä missään muussa maassa. Tältä pohjalta uudistuksen vaikutusten ennakoiminen on hyvin vaikeaa

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädännössä tulisi kiinnittää riittävää huomioita sosiaali- ja terveyspalvelujen intergaation toteutumiseen ja terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen. Eroja lisääviä osia on edelleen purettava, jotta yhdenvertaisuus sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuudessa voisi toteutua. Tutkimusten mukaan asiakkaat kaipaavat laadukkaita ja oikea-aikaisia palveluja lähellä tuotettuna.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.